

Møteinnkalling

Utvalg: **Utvalg for helse- og omsorg**
Møtested: Formannskapssalen, Rådhuset
Dato: 18.08.2015
Tidspunkt: 11:00

Orientering:

Åse Skjelbakken og Rune Nilsskog fra NAV vil gi informasjon om arbeidsrettede tiltak i tjenestoområde Rana.

Eventuelt forfall meldes til tlf. 75 14 50 00 eller pr. e-post: postmottak@rana.kommune.no.
Vararepresentanter møter etter nærmere beskjed.

Rune Olsen
Leder

Anniken Nordland
Sekretær

Saksliste

- Pkt. 1 Godkjenning av innkalling og saksliste
- Pkt. 2 Valg av protokollgodkjennerne
- Pkt. 3 Habilitet/Permisjon
- Pkt. 4 Spørsmål
- Pkt. 5 Orienteringer

Utvalgs- saksnr	Innhold	Lukket	Arkiv- saksnr
PS 11/15	Referatsaker Politiske saker		
PS 12/15	Orientering om situasjonen til bostedsløse i Rana.		2015/2278
PS 13/15	Anmodning om bosetting av syriske overføringsflytninger		2015/3110
PS 14/15	Søknad medlemskap i WHO`s nettverk Sunne kommuner		2014/3569
PS 15/15	Interkommunalt barnevernsamarbeid		2015/3138

PS 11/15 Referatsaker

Orientering om situasjonen til bostedsløse i Rana.

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Utvalg for helse- og omsorg	12/15	18.08.2015
Formannskapet		
Kommunestyret		
Kommunalt råd for funksjonshemmede		

Rådmannens innstilling

Utvalget tar saken til orientering.

Bakgrunn for saken

I sin behandling 5.5.2015 av sak 20/15, «Rapport om boligpolitisk aktivitet 2014», fattet kommunestyret følgende vedtak:

Framlagt rapport om Rana kommunes oppfølging av boligpolitiske mål og strategier i 2014 tas til orientering.

Kommunestyret ber om at det blir gitt en orientering om situasjonen til bostedsløse i Rana kommune.

Orienteringen her er en oppfølging av punkt to i vedtaket.

Saksopplysninger

Rana kommune har i medhold av sosialtjenestelovens § 27 en plikt til å fremskaffe et konkret og tilgjengelig botilbud for brukere som er bostedsløse. Ansvaret for tjenesten er lagt til det lokale NAV kontor, og regulerer den enkeltes rett til å få et midlertidig botilbud uavhengig av årsak til at vedkommende er uten bolig.

Midlertidig botilbud skal avhjelpe en akutt situasjon, og er ikke ment å vare over tid. Med akutt bostedsløshet menes at tjenestemottaker ikke har et sted å sove og oppholde seg det neste døgnet. Bestemmelsen innebærer en plikt til å gi en naturalytelse, noe som innebærer at NAV-kontoret må fremskaffe et konkret og tilgjengelig botilbud.

I rundskriv til bestemmelsene i Lov om sosiale tjenester § 27 presiseres det at det midlertidige botilbudet skal ha en forsvarlig standard. Dette betyr å ha tilgang til bad/toalett, matlaging og

vasking av tøy, i tillegg til at det skal være mulig å opprettholde sosiale relasjoner. Bruk av midlertidige botilbud skal begrenses i omfang og varighet, og skal kun unntaksvis være utover tre måneder. Det stilles særlige krav til botilbudets forsvarlighet ved akutte situasjoner der barn er involvert. Også ved løslatelse fra fengsel eller ved utskrivning fra institusjon skal midlertidig botilbud kun unntaksvis benyttes.

Kommunalt botilbud der det inngås leiekontrakt regnes ikke som midlertidig botilbud, selv om kommunens anledning til å inngå kortere kontraktsperiode enn det som følger av husleielovens hovedregel benyttes.

Når midlertidig botilbud benyttes skal NAV kontoret så vidt mulig umiddelbart iverksette tiltak for å sikre overgang til varig bolig. Nav kommune er ikke forutsatt å være en del av kommunens boligforvaltning og har heller ikke ansvar for hjemmebaserte tjenester i boligen.

Bostedsløshet – omfang i Rana

Årlig er det om lag 10-15 personer som står uten bolig i Rana, og som kommunen forsøker å bistå for å skaffe akutt husvære til. Situasjonen har vært vanskelig over år med bakgrunn i mangel på boliger og med et stort press i boligmarkedet.

Pr. mai 2015 har NAV kommune dekket utgifter til midlertidig bolig med omlag 800 000.- I 2014 brukte NAV om lag 1.2 millioner til akutt døgnovernatting i midlertidig husvære. For brukere som har mere permanent bolig er husleienivået meget høyt for denne gruppen.

De bostedsløse er i all hovedsak kjent av hjelpeapparatet i kommunen, både av NAV og helse- og sosialavdelingen. Dette er brukere som har sammensatte tjenestebehov og som har omfattende rus- og psykiske helseplager, som har rett på tjenester etter helse- og omsorgsloven. Gruppen av bostedsløse i Rana omfatter også personer som blir utskrevet fra institusjon og fengsel.

For kommunen er det ofte kjent at det vil komme til å oppstå en akutt situasjon, der bostedsløshet er en del av problematikken.

Andre avdelinger henviser ofte brukere til NAV, som er gitt et ansvar etter lov for å sikre akutt bolig til bostedsløse. Dette da de ulike fagavdelingene som selv forvalter boliger, ikke har tilstrekkelig med boliger å tilby. Både boligkontoret og avdeling for psykisk helsearbeid og sosiale tjenester har lange ventelister på utleieboliger. Heller ikke krisetilbudet som ble bygd opp med tre hybler på Liengbakken greier å ta unna behovet. Disse hyblene var ment å avhjelpe en akutt situasjon over kort tid, da det var forutsatt at disse brukerne skulle hjelpes over i annen bolig. Av denne årsak ble det også fastsatt en høy døgnpris, som også var nødvendig for å sikre tjenestetilbudet ved Liengbakken.

For de som står uten bolig så er dette en uholdbar situasjon. I tillegg er det også en meget krevende situasjon å stå i for medarbeiderne i de ulike tjenestene. Akutt bostedsløshet gjør det også vanskelig å komme i posisjon både for helse- og sosialavdelingen og for NAV i et oppfølgingsarbeid for å sikre nødvendige tjenester. Tjenestene bruker mye ressurser på denne gruppen med bakgrunn i mangel på det viktigste virkemidlet - bolig. Vi har hatt situasjoner hvor det er utfordrende å etterleve lovkrav. Slike situasjoner kan for bostedsløse være kritisk i vinterhalvåret.

NAV benytter økonomisk sosialhjelp i et stort omfang for å sikre at utgifter til akutte boligformål blir dekket. NAV har ikke tilgang til boliger, men har inngått samarbeidsavtale med Toraneset overnatting. Imidlertid er ikke dette noen god løsning.

NAV er avhengig av ledig kapasitet i markedet, og at bruker er i en slik forfatning at det ikke medfører risiko for andre beboere og personell. Det hender at bruker har hatt tilbud tidligere, men har utvist en atferd som gjør at vedkommende ikke får nytt tilbud. Dette selv om utleier mottar økonomisk garantier på utgiftsdekning.

Liengbakken må også foreta vurderinger ved inntak av beboere på de tre hyblene som er øremerket kriser/akutte situasjoner for bostedsløse. Sammensetning av beboere er viktig for å sikre trygghet for andre beboere og for å ivareta øvrig personell.

Med hensyn til barnefamilier så gjør NAV det vi kan for å forhindre utkastelser og fravikelser av fast eiendom. Gjeldsrådgiverne prioriterer disse sakene høgt. Startlån har vært benyttet som et viktig virkemiddel i denne sammenheng. Grunnet knapphet på startlån, så benyttes økonomisk sosialhjelp i større grad for å sikre bolig.

Konklusjon

Kommunen har en plikt til å medvirke til at brukerne får nødvendig bistand, og sørge for at brukerne får nødvendige tjenester. Boliger og oppfølging i boliger er en del av tjenestene som er hjemlet i lovverket.

NAV Rana har flere brukere som blir henvist til midlertidig husvære. Midlertidig husvære skal unntaksvis brukes i uforutsette, akutte situasjoner. Dagens situasjon er at kommunen ikke greier å ivareta sitt ansvar på en god måte, og det omfatter en meget sårbar gruppe med omfattende hjelpebehov. Mange av disse er det meget vanskelig å komme i posisjon til. Minimumstjenestene vil være å sikre et sted å bo og midler til å dekke livsnødvendigheter som mat og medisiner.

NAV er avhengig av at kommunen har tilstrekkelig med boliger tilgjengelig for å kunne tilby mer permanent bolig, i tillegg til at kommunen trenger å ha boliger disponibelt i uforutsette akutte situasjoner. Det er behov for et mer differensierte botilbud.

- Det er behov for flere boliger som ivaretar behov for skjerming og tjenester. Eksempelvis brakkerigg i Langneset, småhus i Vokterveien, bemannede botiltak innen rus og psykisk helse.
- Økt kapasitet for praktisk og personlig oppfølging av bruker, jfr. tidligere prosjekt «Vi gjør så lite med bare hus».
- Engvollen representerer i begrenset grad et reelt tilbud til bostedsløse med bakgrunn i bomiljøutfordringer, og tilbudet dekker derfor i liten grad behovet for denne gruppa.
- Startlån er et viktig virkemiddel som kan sikre at brukere får mulighet til kjøp av bolig når dette er hensiktsmessig. Dette vil også dempe presset i utleiemarkedet, og er viktig for å hindre fravikelse av eiendom for barnefamilier.

Elin Arntzen Skevik
NAV-leder

Anmodning om bosetting av syriske overføringsflyktninger

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Utvalg for helse- og omsorg	13/15	18.08.2015
Formannskapet		25.08.2015
Kommunestyret		01.09.2015

Rådmannens innstilling

Rana kommune skal bosette 10 syriske overføringsflyktninger i 2016.

Styrkning av bemanning løses innenfor tjenesteområdenes økonomiske rammer, herunder statlige overføringer til kommunen knyttet til mottak av overføringsflyktninger.

Saksopplysninger

Bakgrunn

Rana kommune mottok i brev av 23.04.15 en anmodning fra Barne- likestillings- og inkluderingsdepartementet om økt innsats i forbindelse med flyktningekrisen i Syria. Nabolandene rundt Syria har opplevd en dramatisk befolkningsøkning som følge av den store flyktningestrømmen, noe disse landene ikke er i stand til å håndtere. Det er nå kommet frem til politisk enighet om at Norge skal ta imot 8000 kvoteflyktninger fra Syria i perioden 2015 – 2017.

Eksisterende vedtak om bosetting

I henhold til kommunestyrevedtak 118/12, som gjelder for perioden 2013 – 2017, er det vedtatt bosetting av inntil 50 flyktninger pr. år. Kommunen mottar årlig tilleggs-anmodninger fra departementet om økning i antall bosettinger, dette som følge av de mange lengeventende som i dag sitter i mottak og venter på bosettingskommune.

Historikk

Flyktningetjenesten har bosatt flyktninger siden slutten av 80-tallet, og er pr. i dag bemannet med 10 årsverk. Tjenesten har ansvar for bosetting og integrering, dette gjelder både flyktninger fra mottak, overføringsflyktninger, samt familiegjenforente. Tjenesten har de siste årene bosatt mellom 35 – 40 flyktninger i året. I tillegg kommer familiegjenforente, slik at vi samlet sett mottar mellom 50 – 60 pr. år.

Utfordringer

Bosetting av flyktninger krever mer enn bolig og skolegang. Det er en omfattende jobb som gjøres i tjenesten, både i forhold til rekruttering av boliger, tilrettelegging for bosetting, kartlegging og oppfølging i introduksjonsprogram, samt oppfølging etter bosetting i forhold til å

lære den enkelte å kunne klare seg selv i vårt samfunn. Økning i antall bosettinger vil utfordre tjenesten på flere områder, både knyttet til oppfølging og kvalifisering, men også i forhold til anskaffelse av boliger. Flyktningetjenesten har et tett samarbeid med utleieryrke vedrørende rekruttering av boliger, noe som er avgjørende for en god flyt i bosettingsarbeidet. Rekrutteringen skjer fortløpende, og er en forutsetning for at kommunen skal kunne bosette flyktninger.

Vurdering

Bosetting av overføringsflyktninger vil kreve ekstra ressurser, avhengig av hvor mange som besluttes bosatt. Det vurderes å være realistisk med en økning på 10 flyktninger i 2016. Det er i henvendelsen fra statsråden ikke varslet endringer i flyktingenes rettigheter til familiegjenforening, og det må derfor legges til grunn at familiegjenforeninger vil kunne komme i tillegg. Erfaringsmessig har Flyktningetjenesten sett at mange av syrerne som bosettes har forholdsvis høy utdanning. Dette vil kunne medføre bedre muligheter til raskere å få familie i hjemlandet hit, både i forhold til inntektskrav og dekning av reise.

Vi har de siste årene mottatt mellom 50 – 60 flyktninger samlet pr. år, og ser at de ressursene som vi har i tjenesten er nødvendig for å få dekket behovet for bistand til de bosatte og deres familiegjenforente. Bosetting av 10 Syrere vil kunne medføre at vi reelt sett må ta imot 10 - 15 familiegjenforente i tillegg, noe som vil være av betydning for de tjenester som skal tilbys fra kommunens side. En suksessfaktor i arbeid med flyktninger er at tilstrekkelig med ressurser settes inn tidlig i prosessen, slik at flyktingene med bistand fra Flyktningetjenesten raskt settes i stand til å nyttiggjøre seg sine iboende ressurser. Det vurderes videre at tjenesten vil være i stand til å skaffe nødvendige boliger til veie.

Rana voksenopplæring (RAVO) vil kunne ta imot flyktninger fra Syria jfr anmodningen fra Barne- likestillings- og inkluderingsdepartementet. Det er kapasitet til dette med den bemanningen avdelingen har i dag. Dette under forutsetning av at de økonomiske rammer som gis for opplæring i rimelig grad har samme nivå som de tilskudd kommunen i dag gis til opplæringsformål for voksne minoritetsspråklige. RAVO har i dag flere elever fra Syria og har i snart 30 år tatt imot krigsflyktninger. Avdelingen har nødvendig kompetanse til også å handtere den gruppen flyktninger som krisen i Syria har medført.

Grunnskoleopplæring for minoritetsspråklige barn i grunnskolealder er godt organisert i Rana kommune. Lyngheim skole har ansvar for kartlegging av minoritetsspråklige barns språkferdigheter, oversikt over alle minoritetsspråklige barn i grunnskolealder, oversikt over språkkompetanse hos minoritetsspråklige lærere og assistenter. Skolen har ansvaret for fordeling av ressurser til minoritetsspråklige barn i kommunens grunnskoler. Skolen har tilsatt koordinator som ivaretar kartlegging og tilsetting av nødvendig kompetanse. Skolen har også minoritetsspråklig rådgiver.

Syrere har språket arabisk og vi har bosatt arabisktalende personer i Rana over flere år. Vi har derfor assistenter/lærere i kommunen med relativ god kompetanse på arabisk. I tillegg er arabisk et språk som er enklere å rekruttere nye ansatte til. Vi har i dag ansatt arabiske lærere som er lokalisert til Selfors barneskole, Gruben barneskole og Lyngheim skole. Skoleåret 2015/16 er omfanget av undervisning til minoritetsspråklige redusert i Rana kommune. Vi forutsetter derfor at staten ved et evt. mottak av syriske barn vil legge inn økonomi til dette. Dersom elevene er definert som asylsøkere, vil kommunen motta et øremerket tilskudd til undervisning pr. elev så lenge han/hun går i skolen.

Kort oppsummert har skoleavdelingen kapasitet og kompetanse og til å ta imot syriske elever både i grunnskole og voksenopplæringen. Dette under forutsetning av at de økonomiske betingelsene som legges til rette gjør kommunen i stand til å yte lovpålagte tilbud barn og voksne.

Kommunen vil motta integreringstilskudd, samt tilskudd til opplæring i norsk og samfunnsfag, dette på lik linje som øvrige bosettinger i henhold til vedtak 118/12

Konklusjon

Det vurderes at flykningetjenesten vil kunne håndtere bosetting av 10 syriske overføringsflyktninger i 2016.

Styrkning av bemanning løses innenfor tjenesteområdenes økonomiske rammer, herunder statlige overføringer til kommunen knyttet til mottak av overføringsflyktninger.

Skulle det i løpet av 2016 vise seg at vi faktisk har de nødvendige ressurser til en økning i antall overføringsflyktninger fra Syria, vil vi ha løpende dialog med Integrerings- og mangfoldsdirektoratet i forhold til dette.

Dersom det på sikt anmodes om stadig økning i bosettinger i årene som kommer, vil kommunen måtte legge til rette for bygging av flere kommunale boliger, dette dersom en skal kunne være i stand til å møte de økende behovene for bosetting.

Kåre Nordnes jr.
Helse- og sosialsjef

Lars Karle Næss
Fagsjef

Søknad medlemskap i WHO`s nettverk Sunne kommuner

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Utvalg for helse- og omsorg	14/15	18.08.2015
Formannskapet		25.08.2015
Kommunestyret		01.09.2015

Rådmannens innstilling

Rana kommune gir sin tilslutning til målsettinger, prinsipper og strategier i Sunne kommuner – WHO`s norske nettverk, og søker om medlemskap fra 2016.

Som politisk kontaktperson for Rana kommune oppnevnes ordfører.

Saksopplysninger

Bakgrunn

Rana kommune har hatt en solid satsing på folkehelsearbeidet de siste årene. Kommunen har systematisert folkehelsearbeidet i henhold til folkehelseovens bestemmelser med formål å løfte folkehelsearbeidet til et mer strategisk nivå, slik at bred tilnærming supplerer fragmenterte og personavhengige enkelttiltak. Dette har kommunen langt på vei klart, og Rana er kommet langt når det gjelder realisering av overordna mål og operasjonalisering av vedtatt folkehelseplan. Rådmannens ledergruppe er sammen med kommuneoverlege og folkehelserådgiver etablert som styringsgruppe for folkehelsearbeidet, og kommunen har etablert et systematisk folkehelsearbeid som sikrer nødvendig fremdrift, tverrsektoriell innsats og styring med folkehelsearbeidet.

Systematikken for kommunes folkehelsearbeid bygger på internkontrollprinsippet og krav i folkehelseovens §§ 4, 5, 6, 7 og 30. Det er utarbeidet følgende dokumenter:

1. Oversikt over helsetilstand og påvirkningsfaktorer, herunder identifiserte hovedutfordringer (fra 2013, revideres i 2015)
2. Løpende oversikt over helsetilstand og påvirkningsfaktorer utarbeides i 2014/2015.
3. Kommunedelplan som viser hvordan kommunen samlet systematiserer, organiserer og utøver folkehelsearbeidet på et strategisk nivå iht folkehelseovens bestemmelser, og

hvordan kommunen samlet møter de utfordringene som er pekt ut som de viktigste i oversiktsdokumentet (vedtatt i 2014).

4. Internkontrollsystem for folkehelsearbeid etter folkehelseloven §§ 4, 5, 6 og 7. IK-systemet skal sikre styring med folkehelsearbeidet på et overordnet nivå, sikre etterlevelse av folkehelseloven, sikre at ansvar og roller er definert og at vedtatt folkehelseplan gjennomføres.
5. Samarbeidsavtale med Nordland fylkeskommune om folkehelsearbeid (2014-2016).
6. Årlig rapportering om status og fremdrift i folkehelsearbeidet til kommunestyre.

I tillegg er kommunen kommet langt med iverksetting/operasjonalisering av valgte folkehelsestrategier i folkehelseplanen, blant annet et omfattende arbeid for å skape helsefremmende barnehager og skoler.

Kommunens folkehelsearbeid har satt spor på norgeskartet, og Sunne kommuner – WHO's norske nettverk har oppfordret Rana kommune om å søke om opptak i nettverket.

WHO's nettverk Sunne kommuner

Sunne kommuner er et nettverk av kommuner og fylkeskommuner som setter folkehelse høyt i sitt virke og samfunnsplanlegging. De er en del av WHO's internasjonale Healthy Cities-nettverk, som har lignende nasjonale nettverk i en rekke europeiske land. Det norske nettverket, altså Sunne kommuner, har i dag 26 medlemmer, hvorav 5 er fylkeskommuner og 21 kommuner.

Sunne kommuner har eksistert siden 1994 (da som Norsk nettverk av helse- og miljøkommuner), og var tidlig ute med å sette helsefremming og tverrsektorielt folkehelsearbeid på dagsordenen i Norge. Den nye folkehelseloven har aktualisert deres posisjon som nasjonalt nettverk, da denne pålegger både kommuner og fylkeskommuner økt ansvar, og også tydeliggjør behovet for kompetanse og kunnskapsutvikling samt deling av kunnskap på folkehelsefeltet.

Kostnad og forpliktelser

Årlig kostnad for medlemskap er indeksbasert og bestemmes etter en fordelingsnøkkel på innbyggertall x 1.67. Kostnaden for Rana kommune vil bli kr. 43 500,- pr. år. I tillegg må det påberegnes noen kostnader i forbindelse med deltakelse og reisekostnad på arrangementer.

Utdrag fra kriterier for medlemskap:

- Tilslutning til prinsipper og strategier gjennom politisk vedtak i kommunestyre eller fylkesting.
- Medlemskommunen utpeker én administrativ og én politisk kontaktperson. Den administrative kontakten ivaretar den løpende kontakten med nettverkets sekretariat mens den politiske sørger for utadrettet informasjon om nettverket i kommunestyre og utvalg.
- Alle medlemmer skal ha en presentasjon av Sunne kommuner på sine nettsider
- Medlemmene forplikter seg til å delta på den årlige nettverkssamlingen med minimum én fra administrasjonen og én politiker.

Hva oppnår Rana kommune ved å delta i Sunne kommuner?

Nettverket fremhever selv følgende fordeler ved medlemskap:

- Tilgang til et nasjonalt og internasjonalt felleskap med høyt faglig nivå

Sunne kommuner består av kommuner og fylkeskommuner som vil noe mer med sitt folkehelsearbeid. Nettverket skaper arenaer for erfaringsutveksling, læring og kunnskapsutvikling både nasjonalt og internasjonalt, og tilbyr sine medlemmer rask tilgang til ny viten gjennom sitt samarbeid med WHO, myndigheter og andre sentrale aktører på folkehelsefeltet.

- Merkevarerbygging/omdømmebygging

Å være medlem av Sunne kommuner signaliserer at din kommune/fylkeskommune tar folkehelse på alvor, både eksternt og innad i kommunen. Ikke bare gir medlemskapet i seg selv en god signaleffekt; nettverkets sekretariat jobber også aktivt og entusiastisk med konkret synliggjøring av medlemmenes folkehelsearbeid.

- Politisk forankring og politikeropplæringen «Ta vare på velgerne dine»

En av Sunne kommuners styrker som nettverk er at medlemskapet krever en politisk viljeserklæring som støtter opp under nettverkssamarbeidet. Ordfører eller fylkesordfører deltar også inn i nettverket som politisk kontakt, noe som fremheves av våre medlemmer som en stor styrke i deres helhetlige folkehelsearbeid. Sunne kommuner tilbyr politikeropplæringen 'Ta vare på velgerne dine', som understøtter viktigheten av dette og synliggjør folkehelse som politisk valg.

- Rabattert deltakelse på nasjonale og internasjonale konferanser

Sunne kommuner er en av hovedarrangørene av Folkehelsekonferansen, som er den største av sitt slag i Norge. Alle ansatte og politikere i våre medlemskommuner får lavere deltakeravgift på denne konferansen. I tillegg arrangerer Sunne kommuner årlig en egen nettverkskonferanse, og tilbyr medlemmer å representere nettverket på WHO's internasjonale Healthy Cities-konferanser.

- Mulighet til å delta i nasjonale og internasjonale prosjekter

Sunne kommuners sekretariat jobber aktivt med å koble medlemskommuner sammen med spennende aktører innenfor forskning, organisasjonsliv eller sosialt entreprenørskap. Vi igangsetter og bidrar også med søknadsbistand til bilaterale samarbeid gjennom WHO-nettverket og EU/EØS-midlene.

- Påvirke nasjonale myndigheter

Sunne kommuner har jevn dialog med nasjonale myndigheter, og har en stemme som blir hørt i saker som angår lokalt og regionalt folkehelsearbeid. Vi løfter frem våre medlemmers

perspektiver, og jobber for å bedre rammevilkårene for å forvalte det ansvaret kommuner og fylkeskommuner er gitt på folkehelsefeltet.

- Delta i temagrupper!

Under nettverkssamlingen 2015 ble det opprettet temagrupper i nettverket etter modell fra vårt søsternetverk i Danmark. I gruppene kan alt fra politikere, planarbeidere, frivillige, administratorer, forskningsaktører og kulturarbeidere være med, og målet er at gruppene skal være utviklingsaktører og jobbe frem konkrete tiltak innenfor svært aktuelle temaer på folkehelsefeltet ('helsefremmende oppvekst', 'helsevennlig stedsutvikling', 'kunnskapsgrunnlaget – fra oversikt til handling', 'sosial ulikhet i helse' og 'levevaner, friskliv og mestring'). Gruppene kan også involveres i sentrale prosjekter både nasjonalt og internasjonalt.

- Internasjonal forankring

Sunne kommuner følger det europeiske WHO Healthy Cities-nettverket sitt faseprogram, og har operasjonalisert målsettingene i Helse 2020-strategien – som Norge har forpliktet seg til – i konkrete satsingsområder. Nettverket er en populær hub for andre land og organisasjoner, og representanter fra våre medlemskommuner blir ofte invitert for å fortelle om nasjonalt, regionalt eller lokalt folkehelsearbeid.

Vurdering

Rana kommune står overfor komplekse folkehelseutfordringer som sosiale ulikheter i helse, utfordringer knyttet til integrering av innvandrere, høy andel spesialundervisning, høy andel frafall i videregående skole, levevaneutfordringer m.v. Folkehelse representerer komplekse samfunnsproblemer som er vanskelig å definere og som er beheftet med usikkerhet. Ingen kommunale sektorer alene har tilstrekkelig med virkemidler eller kunnskap til å løse utfordringene, og utfordringene skal løses på tvers av sektorer. Dette utfordrer kommunenes vante organisasjonsmønstre og tradisjonelle måter å drive problemløsning på. Det skal drives frem et sektorfritt folkehelsearbeid i en organisasjon med vertikal styring og horisontal konkurranse.

Folkehelsearbeidet er i rask utvikling, og selv om Rana kommune er kommet langt er det viktig å tilstrebe ny kunnskap, forbedring og fremdrift. Ved å delta i et nasjonalt og internasjonalt nettverk kan Rana bli bedre rustet i folkehelsearbeidet, og få tilgang til nyttige erfaringer og kunnskapsutviklingsarenaer som gjør oss bedre i stand til å forvalte folkehelseansvaret på en god måte. Deltakelse og tilgang til slike arenaer vil også bidra til å gi kommunen anerkjennelse og motivasjon for videre arbeid.

Et annet viktig perspektiv er muligheten til å påvirke. Folkehelsefeltet i Norge har få faglige sammenslutninger som kan gå i dialog med nasjonale myndigheter for å peke på behovene for gode rammevilkår for å drive godt folkehelsearbeid. Sunne kommuner har tradisjon for å være i jevn dialog med nasjonale myndigheter. Helse- og omsorgsdepartementet og Helsedirektoratet inviterer ofte nettverket med på råd for å drøfte utvikling av folkehelsefeltet. Ved at Rana

kommune blir medlem vil kommunen få en sterkere posisjon for dialog med nasjonalt nivå i folkehelsearbeidet.

Sentralt i nasjonale styringsdokumenter er viktigheten av et sektorovergripende perspektiv i folkehelsearbeidet. Dette perspektivet står sentralt i nettverket, både når det gjelder ulike fagsektorer i kommune og fylkeskommune, samt samarbeid med frivillige organisasjoner, sosiale entreprenører og andre som kan bidra til å skape helsefremmende lokalsamfunn. Nettverkets temagrupper understøtter folkehelse på tvers-perspektivet ved å oppmuntre til deltakelse fra flere sektorer, fag- og interessefelt.

Med bakgrunn i kriterier for medlemskap for Sunne kommuner tilråder administrasjonen at politisk kontaktperson for Sunne kommuner følger ordførerfunksjonen.

Konklusjon

Medlemskap i Sunne kommuner vil bidra til nødvendig kompetanseutvikling, tverrsektoriell fremdrift, omdømmebygging og profilering av folkehelsearbeidet i Rana. Med bakgrunn i de formål som er forankret i Kommunedelplan for folkehelsearbeid 2014-2024 (kapittel 2), samt kommunens ansvar for å drive frem et mer offensivt folkehelsearbeid anbefales det at Rana kommune søker om medlemskap i WHO's nettverk Sunne kommuner fra 2016.

Vedlegg:

1. Sunne kommuners vedtekter

Utrykte vedlegg:

1. Kommunedelplan folkehelsearbeid 2014-2024

http://www.rana.kommune.no/helse_sosial_og_omsorg/folkehelsearbeid/Sider/Folkehelsearbeid.aspx

Kåre Nordnes jr.
Helse- og sosialsjef

Gro Sæten
Folkehelserådgiver

1 Vedtekter Sunne kommuner

VEDTEKTER FOR SUNNE KOMMUNER – WHO's NORSKE NETTVERK

§ 1. Navn

Nettverkets fulle navn er Sunne kommuner – WHO's norske nettverk. Nettverket er registrert som forening/lag/innretning/ideell organisasjon, i Brønnøysundregisteret. Organisasjonsnummeret er 979 628 315. Registrert stiftelsesdato er 31.12.1994.

§ 2. Formål

Formålet med Sunne kommuner er å bidra til nettverksmedlemmenes arbeid med samfunnsutvikling som fremmer folkehelse, herunder utjevner sosiale helseforskjeller.

§ 3. Medlemskap

1. Kriteriet for medlemskap er at kommunen eller fylkeskommunen slutter seg til nettverkets målsettinger, prinsipper og strategier gjennom politisk vedtak i formannskap/kommunestyre eller fylkesutvalg/fylkesting.
2. Hvert medlem utpeker én administrativ og én politisk kontaktperson. Den administrative kontaktpersonen ivaretar den løpende kontakten med nettverkets sekretariat, mens den politiske kontakten deltar på generalforsamling og sørger for utadrettet informasjon om nettverket i kommunestyre og utvalg.
3. Hvert medlem betaler en årlig kontingent som beregnes ut fra følgende utregningsnøkkel: *Innbyggertall x 1.67*. Det er satt en øvre ramme for kontingentbeløp på kr. 90 000. Fylkeskommuner betaler automatisk maksbeløpet. Kontingenten indeksreguleres.
4. Medlemmene forplikter seg til å informere om nettverkstilknytningen på sine nettsider, og til å rapportere om sitt folkehelsearbeid til nettverkets sekretariat.
5. Eventuell oppsigelse av medlemskapet må meddeles nettverkets sekretariat året i forveien, og senest under nettverkets generalforsamling det året.

§ 4. Generalforsamling

1. Nettverkets høyeste organ er generalforsamlingen. Den består av fylkesordfører/ordfører eller den fylkesordfører/ordfører bemyndiger.
2. Generalforsamlingen avholdes årlig, før 1. juli.
3. Innkalling med saksdokumenter sendes ut til medlemmene fire uker før forsamlingen.
4. I samsvar med utsendt innkalling og dagsorden skal generalforsamlingen behandle følgende saker:
 1. Valg av møteleder og sekretær
 2. Valg av 2 medlemmer til å underskrive protokollen

3. Årsrapport med revidert regnskap
 4. 5-årsstrategi og handlingsplan
 5. Orientering om årets budsjett
 6. Fastsette medlemskontingent
 7. Velge styre, leder og nestleder etter innstilling fra valgkomite
 8. Velge valgkomite etter innstilling fra styret
 9. Vedta styrehonorar etter forslag fra valgkomiteen
 10. Innkomne forslag. Forslag som skal behandles må sendes til sekretariatet senest to måneder før generalforsamlingen.
 11. Fastsette tidspunkt og sted for neste års generalforsamling.
5. I forbindelse med generalforsamling skal det også arrangeres en konferanse.
6. Medlemmene bytter på å være vertskap for generalforsamlingen og tilhørende konferanse.
7. Vertskommunen eller -fylkeskommunen har ansvar for planlegging og gjennomføring i samarbeid med sekretariatet, og etter godkjenning av styret.

§ 5. Styret

1. Styret består av 5 medlemmer med to varamedlemmer, og velges for 2 år, korresponderende med den kommunale valgperioden. Henholdsvis to og tre av medlemmene er på valg hvert år for å sikre kontinuiteten. Varamedlemmer er på valg hvert år.
2. Styret skal bestå av både politiske og administrative kontaktpersoner, representanter fra både kommuner og fylkeskommuner, og ellers hensynta demografiske faktorer som kjønn, alder og geografi.
3. Andre viktige samarbeidsaktører, som statlige myndigheter, KS, forskningsinstitusjoner, frivillige organisasjoner, interesseorganisasjoner og stiftelser, inviteres inn til styremøter og generalforsamlinger som observatør ved behov.
4. Styrets oppgaver:
 - a) Ansette daglig leder
 - b) Fastsette arbeidsbetingelser, arbeidsavtale og lønn for daglig leder og evt. andre medarbeidere
 - c) Vedta budsjett og handlingsplan
 - d) Være ansvarlig for nettverkets drift og utvikling, herunder å bestemme sekretariats sted.
 - e) Ansvar for å forberede sakslisten til generalforsamlingen.
 - f) Behandle og innvilge søknader om medlemskap.
 - g) Påse at sekretariatet forvalter nettverkets målsetting om å rekruttere flere medlemmer til nettverket.
 - h) Ansvar for å inngå partnerskapsavtaler og formelle samarbeidsavtaler

med aktuelle folkehelseaktører på vegne av nettverket.

§ 6. Sunne kommuners sekretariat

1. Daglig leder driver nettverket etter styrets anvisning. Daglig leder er sekretær for styret.
2. Daglig leder står for den daglige prioriteringen av arbeidet, og har det daglige ansvaret.

§ 7. WHO Healthy Cities

Sunne kommuner er medlem av WHO Healthy Cities Network i Europa. Som nasjonalt nettverk skal Sunne kommuner oppfylle kriterier for medlemskap i denne sammenslutningen. Dette innebærer å følge WHO Healthy Cities' faseprogram, og akkrediteres for hver femårsfase i nettverket.

§ 8. Strategi og handlingsplan

1. Generalforsamlingen vedtar Sunne kommuners femårsstrategi. Strategien ligger til grunn for styrets arbeid og handlingsplaner i femårsperioden. Styret avgjør om det er behov for hyppigere rullering. En tredjedel av medlemmene kan kreve at strategien skal rulleres. Slikt krav må fremsettes innen fristen for innkomne forslag til generalforsamlingen.
2. For hvert kalenderår utarbeides det en handlingsplan som legges fram for generalforsamlingen til orientering.

§ 9. Endring av vedtekter

Vedtektene kan endres med 2/3 flertall av generalforsamlingen. Forslag til endringer i vedtektene skal fremmes senest 2 måneder før generalforsamlingen.

§ 10. Nedleggelse av Sunne kommuner

Generalforsamlingen kan med 2/3 flertall vedta å legge ned nettverket. Forslag om nedleggelse skal være fremmet ved utgangen av året *før* neste generalforsamling.

Lillehammer, 30. april 2015

Interkommunalt barnevernsamarbeid

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Utvalg for helse- og omsorg	15/15	18.08.2015
Formannskapet		
Kommunestyret		

Rådmannens innstilling

Kommunestyret i Rana tar prosjektrapport, utredning om interkommunalt barnevernsamarbeid til orientering.

Saksopplysninger

Bakgrunn for saken:

I 2013 ba kommunestyrene i Lurøy, Nesna, Rana, Hattfjelldal og Hemnes om å få utredet mulighetene for et samarbeid innenfor barnevernstjenesten i nevnte kommuner. Noe senere vedtok også Grane og Vefsn å slutte seg til utredningsarbeidet.

Hemnes kommune fikk ansvaret for å koordinere utredningsarbeidet. Utredningsarbeidet fikk støtte, gjennom skjønnsmidler, fra fylkesmannen.

Arbeidet har tatt noe lenger tid enn forutsatt. Dette har to årsaker. For det første har det vært en utfordring å fått engasjert en kompetent prosjektleder, og for det andre måtte prosjektet delvis skifte kurs underveis – dette på grunn av nye premisser som ble lagt i forbindelse med kommunestrukturarbeidet.

Saksutredning:

Organisering

Arbeidet er blitt organisert som et prosjekt. Styringsgruppen har vært rådmennene i deltakerkommunene. Barnevernslederne i kommunene har vært referansegruppe. Det ble opprettet en prosjektgruppe, som hadde ansvar for fremdrift og innhold. Denne gruppen besto av: kommunalsjef John-Arvid Heggen – Vefsn, barnevernsleder Ingeborg Herset – Nesna, seksjonsleder Ann-Marit Tverrå – Rana og ass.rådmann Rolf Fjellestad – Hemnes. Prosjektleder-/ sekretær har siden september 2014 vært Synnøve Ødegård – Hemnes. Hun har bl.a. arbeidet flere år i barnevernet i Hemnes. Det siste året har hun vært engasjert som kommuneplanlegger i Hemnes.

Styringsgruppa har hatt tre møter. Referansegruppa har vært samlet fire ganger. Prosjektgruppa har hatt flere møter underveis.

Om arbeidet

I den første delen av prosjektarbeidet var arbeidet rettet mot å få vurdert muligheten for å få til et vertskommunesamarbeid innenfor barnevernet. Hovedtanken her var å etablere to vertskommuner, med Rana og Vefsn som vertskommuner. I dette lå også tanken om å utvikle et tett samarbeid mellom de to vertskommunene. Da arbeidet med kommunereformen ble intensivert sommeren og høsten 2014 kom det tydelige signaler både fra departementshold og fylkesmannen at det ikke var noe ønske om å satse på, eller utvikle kommunesamarbeid rundt vertskommunetenkningen. Styringsgruppa vedtok så i november å justere mandatet/oppdraget til prosjektgruppa. Det ble bestemt at prosjektgruppa nå skulle utrede forslag til mulige samarbeidsløsninger innenfor ulike funksjoner/oppgaveområder av barnevernet. Tanken om et mulig vertskommunesamarbeid ble lagt helt til side.

Prosjektgruppen utformet, med bakgrunn i det nye mandatet fra styringsgruppen, en bestilling til referansegruppa (barnevernslederne i deltakerkommunene). Utredningen, bestillingen, handlet om følgende områder:

1. Rekruttering av fosterhjem og beredskapshjem
2. Oppfølging av ungdom / botilbud med oppfølging
3. Felles tilsynsførerordning
4. Veiledning til marginaliserte familier / familier i risiko
5. Felles kunnskaps- og kompetanseutvikling

De fleste kommuner har et samarbeidsbehov, men graden av og behovet for, vil variere. Hver kommune må vurdere sine behov. Å delta i samarbeid, betyr ikke at alle kommunene må samarbeide på alle områder. Det må avklares hvilke kommuner som har behov for hva, og legge opp samarbeid ut fra slike vurderinger.

Oppsummering av tilbakemeldingene fra barnevernet (barnevernslederne) i de ulike kommunene er at det er både behov og ønske om et mer strukturert samarbeid på nevnte områder. Ikke alle kommunene signaliserer at de har behov for utvidet samarbeid på alle fem områdene, men alle har behov for noe.

Kort oppsummering om de aktuelle områdene/funksjonene:

Rekruttering av fosterhjem og beredskapshjem

Barneverntjenestene opplever store rekrutteringsutfordringer når det gjelder foster- og beredskapshjem. Barnevernet må benytte seg av fosterhjem over hele landet. Dette gir høye kostnader med tanke på oppfølging og samvær med biologisk familie. I tillegg er det lang ventetid før fosterhjem tildeles. Et samarbeid mellom kommunene kan være med på å bidra til en bedre rekrutterings- og driftsituasjon.

Det er store forskjeller i forsterkningspraksis og økonomiske rammevilkår for fosterhjemmene. De fleste kommuner mangler omforente kriterier for forsterkning og klare retningslinjer for økonomisk godtgjøring, og avgjørelsene er i stor grad overlatt saksbehandlers faglige skjønn, hjemmenes forhandlingsevne og kommunenes årlige budsjett. Et samarbeid om fosterhjem og beredskapshjem vil kunne bidra til at hjemmenes rammevilkår blir mer like, forutsigbare og i større grad tilknyttet barns behov. Det etableres en base som kan serve alle fosterhjemmene. Det bygges opp veiledningskompetanse og veiledning tilbys etter behov.

Oppfølging ungdom/ botilbud med oppfølging

Flere kommuner har behov for forsterket botilbud og akutte plasseringer. Det er jevnlig et antall ungdommer som har behov for oppfølging fra hjelpeapparatet på grunn av dårlig bo evne og problematikk i forhold til rus og psykiske vansker. Det er også behov for boliger som kan nyttes til ettervernstiltak for unge som har vært under omsorg av barneverntjenesten.

Samarbeidsfunksjonen vil ligge i at kommunene kan søke samarbeid med Rana, som har planlagt 14 boenheter klar høsten 2016, og med utvidelsesmuligheter på tomten. Forespørsler må knyttes til enkeltsaker og vurderes ut fra kapasitet til enhver tid. Alternativt bør det ses på muligheten for å bygge opp et tilsvarende tilbud der det tenkes samarbeid med hele Helgeland som region.

Felles tilsynsførerordning

Barneverntjenestene mener en vil være tjent med en felles tilsynsordning, da den vil kunne gi flere positive effekter. En felles tilsynsordning i barnevernsforvaltningen er relativt enkel å etablere i et samarbeid mellom flere kommuner, da ressursinnsatsen vurderes som lav. En slik ordning vil gi profesjoniserte og kvalitetssikrede tilsyn for barna, lovkravene blir oppfylt og en avverger avvik. Ordningene vil være ressursbesparende for kommunene.

Veiledning marginaliserte familier

Tilbakemeldingene fra kommunene viser at det praktiseres veiledning på ulike måter, ut fra forskjellige utfordringer. Det er fra flere kommuner signalisert behov for å etablere et interkommunalt samarbeid med tanke på den spisskompetanse kommunene ser det er behov for.

Kunnskaps- og kompetanse utvikling

Det er hele tiden et vedvarende behov for kompetanseheving i barneverntjenesten. Det bør jobbes målrettet for å få mer ut av de tilgjengelige ressursene, og det vil være fornuftig å tenke videre felles kompetanseoppbygging. Det vil være hensiktsmessig- både praktisk og økonomisk- at mange får delta på kurs i nærområdet.

Vurdering:

I rapporten fra prosjektgruppa oppsummeres de ulike områdene som er utredet. Dersom det skal etableres formelle samarbeidsstrukturer vil det være behov for en mer omfattende utredning på de ulike tema. Konklusjonene fra en slik utredning vil danne grunnlaget for forpliktende avtaler mellom deltakerkommunene. Grunnlaget for å starte slike utredninger er på plass. Dermed kan arbeidet legges opp strukturert og målrettet innenfor en ikke altfor lang periode.

Det er en erkjennelse, både i styringsgruppa og i referansegruppa, at oppgavene som blir lagt til det kommunale barnevernet er så krevende at det vil kunne lønne seg å samarbeide med andre om noen av oppgavene. Dette gjelder ikke bare de minste kommunene, men også de to største. Gjennom utredningsarbeidet er det pekt på fem områder der det er mulig å få til synergier gjennom samarbeid. Gjennom et funksjonssamarbeid er det et potensiale for både å styrke tjenestens kvalitet og kapasitet. I utgangspunktet ligger det ikke et innsparingspotensial ressursmessig, men det vil trolig kunne styrke kommunenes mulighet for forutsigbarhet og styring på dette tjenesteområdet.

De senere årene har kommunene erfart at BUFETAT bygges ned, og stadig flere oppgaver føres over til kommunene. Denne utviklingen ser ikke ut til å stanse opp med det første. Dette oppleves som krevende for kommunene. Et strukturert samarbeid mellom kommunene i vårt distrikt vil utvilsomt være en styrke. I tillegg vil det også være fornuftig å få vurdert om det er områder innenfor barnevernet som det kan samarbeides om på hele Helgeland som region. En slik utredning og vurdering kan gjøres, uavhengig av det pågående kommunestrukturarbeidet. På noen områder vil det være en fordel å etablere samarbeid på hele Helgeland, uansett som kommunetallet blir 18, 4 eller 8 i fremtiden. Et regionalt samarbeid på Helgeland vil kunne bidra til å styrke kvaliteten på barnevernstjenesten og gi en

bedre samlet styring av ressursene utover det som er nevnt for de syv kommunene som omfattes av dette utredningsarbeidet.

Rødøy kommune har signalisert interesse for å delta i et samarbeid, og ønsker å bli innlemmet i en eventuell videre prosess. Dette oppfattes som positivt og støttes.

Kåre Nordnes jr.
helse- og sosialsjef

Vedlegg:

1 Utredning interkommunalt barnevernsamarbeid - kortversjon.

UTREDNING INTERKOMMUNALT BARNEVERN SAMARBEID – Kortversjon

Samarbeid mellom kommunene Lurøy, Nesna, Grane, Hattfjelldal, Rana, Vefsn og Hemnes

Nedenfor følger kortversjonen av utredning interkommunalt barnevernsamarbeid. Det fullstendige dokumentet ligger som vedlegg.

1. Bakgrunn

Fra nasjonalt nivå stilles stadig økende større krav og forventninger til det kommunale barnevernet. For å få styrket fagmiljøene og kunne fremstå som robuste og effektive tjenester, har stadig flere kommuner vurdert, og mange har etablert interkommunale løsninger.

Kommunene Nesna, Lurøy, Rana, Vefsn, Hattfjelldal, Grane og Hemnes ønsker å få utredet muligheten for interkommunal barneverntjeneste, j.fr likelydende kommunestyrevedtak. Det skal med bakgrunn i dette utarbeides et grunnlag for beslutning om interkommunalt samarbeid i de involverte kommuner.

Det viktigste formålet er å kunne håndtere utfordringer, og styrke og videreutvikle barneverntjenesten på en kostnadseffektiv måte.

Utredningsarbeidet ble etablert som prosjekt, og er organisert slik:

- Styringsgruppa: rådmennene i deltaker kommunene.
- Prosjektgruppa: John Arvid Heggen – Vefsn kommune, Ingeborg Herset – Nesna kommune, Ann Marit Tverå – Rana kommune, Rolf Fjellestad – Hemnes kommune.
- Referansegruppa: barnevernledere i deltakerkommunene.

2. Mandat

Indre Helgeland Regionråd tok initiativ til å få utredet mulig interkommunalt barnevernsamarbeid i regionen.

Den 8.mars 2013 ble følgende intensjonsavtale vedrørende samarbeid knyttet til barnevern underskrevet av rådmennene i Lurøy, Nesna, Hattfjelldal, Hemnes og Rana kommune:

Lurøy, Nesna, Hattfjelldal, Hemnes og Rana kommune, som er medlemmer av Indre Helgeland Regionråd (IHR), inngår en intensjonsavtale med hensikt å utvikle et interkommunalt samarbeid knyttet til barneverntjenesten. Andre medlemmer av IHR kan også vurderes å tas med i denne intensjonsavtalen. Intensjonsavtalen gjelder fra det tidspunkt det er politisk behandlet i alle kommunene.

Grane kommune valgte å tilslutte seg prosjektet den..... og Vefsn kommune den....

3. Nasjonale føringer

Med tanke på stadig nedbygging av det statlige barnevernet, der bistand, kompetanse og tiltak fra Bufetat fases ut, er kommunene nødt til å se på hvilke utfordringer kommunale barneverntjenester står overfor. Bufetats avvikling av bistand innebærer at kommunene selv må bygge opp, eller på annen måte skaffe seg tilgang til, nødvendig kompetanse, kapasitet og spekter av tjenester.

4. Prosessen

Hemnes og Nesna påtok seg ansvaret med å søke Fylkesmannen i Nordland om økonomisk støtte til utredning/ gjennomføring av et mulig interkommunalt samarbeid om barneverntjenesten. Søknaden ble sendt i februar 2103. Nesna fikk avslag på søknaden. Søknaden fra Hemnes ble ubesvart inntil et møte med Fylkesmannen i september 2013. Dette møte førte til at Hemnes kommune fikk tildelt 200.000 til en utredning. Fylkesmannens oppfatning var at det ikke skulle gis midler til utredningstiltak, i og med at det allerede var tre interkommunale samarbeid innen barnevern i Nordland. Det var med dette allerede dokumenter knyttet til både utredningsarbeid og avtaler som kommunene kunne gjøre seg nytte av.

Prosjektet ble i stor grad forsinket da det oppsto utfordringer for Hemnes kommune med å få engasjert en prosjektmedarbeider. I september 2014 var imidlertid dette på plass, og arbeidet med utredning fortsatte. Det tidligere arbeidet med interkommunale løsninger hadde gitt signaler om at utredning av interkommunalt samarbeid etter vertskommunemodellen, burde prioriteres.

I møte med prosjektgruppa 21.10.14 ble det orientert om at Fylkesmannen – på bakgrunn av eventuelle endringer i kommunestrukturen, hadde gitt signaler på at arbeidet med utredning av interkommunalt samarbeid skulle tones ned. Prosjektgruppa gikk med dette som bakgrunn bort fra tanken om videre utredning av interkommunalt samarbeid etter vertskommunemodellen. Kommunene – spesielt de små – har likevel behov for samarbeid, og ut fra det konkluderte prosjektgruppa med å gå videre med en utredning på samarbeid etter funksjonsfordelingsmodellen. Samarbeid om funksjoner innebærer at alle de barneverntjenestene en har i dag består som egne enheter, men at man samarbeider om bestemte oppgaver eller tiltak. Dette dreier seg i første rekke om tiltak eller spesialkompetanse som kommunene hver for seg er for små til å etablere eller opprettholde. Før en kunne gå videre med denne type utredning, måtte det gjøres en avklaring med styringsgruppa hvorvidt mandatet kunne fornyes.

10.11.14 ble det avholdt telefonmøte med styringsgruppa vedrørende justert mandat for utredningsarbeidet. Prosjektgruppa informerte om prosessen så langt og behovet for justert mandat. Styringsgruppa tok gjennomgangen til orientering, sluttet seg til konklusjonen fra prosjektgruppa og vedtok at arbeidet med å utrede forslag til mulige samarbeidsløsninger innenfor barnevernet i de syv kommunene skulle fortsette.

Prosjektgruppa utformet i møte 11.12.14, en bestilling til referansegruppa. Bestillingen baserte seg på det nye mandatet, samt en oppfatning av at barneverntjenestene i de ulike kommunene driftes godt, og at det ikke er behov for endringer i struktur og organisering. Det er imidlertid en del

utfordringer som prosjektgruppa ser kan løses gjennom samarbeid om funksjoner. Utfordringer og samarbeidsbehovene ligger primært innenfor områdene rekruttering av beredskaps/- fosterhjem, bo- og oppfølgingstilbud for ungdom, barnevernvakt og kompetanseoppbygging. Referansegruppa ble bedt om å gjennomføre drøftinger på disse områdene. Kopi av bestillingen fra prosjektgruppa til referansegruppa ble sendt rådmennene i de syv kommunene.

I møtet mellom referansegruppa og prosjektgruppa den 21.1.15, la hver barnevernleder frem hvilke områder de mener er mest sentralt å samarbeide om. Etter drøfting ble det konkludert med at det skal jobbes videre med følgende fem funksjoner:

1. Rekruttering av fosterhjem og beredskapshjem
2. Oppfølging av ungdom / botilbud med oppfølging
3. Felles tilsynsførerordning
4. Veiledning marginaliserte familier, risikofamilier – bygge opp egne tiltak i regionen.
5. Felles kunnskaps- og kompetanseutvikling.

Kommunene Vefsn, Rana, Nesna og Hemnes fikk oppgavene med å utrede disse punktene videre med tanke på:

- Innhold/ rammer for samarbeidet; utfordringer / muligheter
- Hvorfor dette bør utredes
- Hvilken effekt et samarbeid på dette feltet vil gi
- Kostnader
- Tilrådning

I møtet i prosjekt gruppa 17.2.15 ble det vedtatt at Nesna fikk ansvar for å utrede punkt 3, Rana og Vefsn fikk ansvar for punkt 2, og Hemnes fikk ansvar for punktene 1,4 og 5.

5. Utredning av fem funksjonsområder

5.1 REKRUTTERING AV FOSTERHJEM OG BEREDSKAPSHJEM

Behov for fosterhjem i kommunene:

Det bør bygges opp et tilbud basert på utredning av behov og kapasitet i hver enkelt kommune. Det må vurderes i hvilken grad beredskapshjem kan rekrutteres og stå klar for mottak. Behovet kartlegges og baseres på tall fra hver enkelt kommune. Se på kostnader i forbindelse med både økonomiske- og personalressurser. Vurdere om ordningen blir for uforutsigbar.

Barna kommer ofte i beredskapshjem først, og på grunn av manglende fosterhjem over hele landet blir de værende i beredskapshjem over altfor lang tid før de kommer i fosterhjem.

Personalressurser som brukes i hvert enkelt barnevern per år med tanke på rekruttering, veiledning og oppfølging av fosterhjem og beredskapshjem:

Lurøy: som en øy kommune med tidvis dårlig logistikk innen transport, går det med uforholdsmessig mye arbeidstid til reising. Lurøy har pr. i dag fosterhjem på Mo, i Mosjøen, Vesterålen og Bodø. Det går med 1,5-2 arbeidsdager pr. fosterhjemsbesøk. Med 4 besøk pr. år vil det utgjøre 16 dager. I tillegg kommer all oppfølgingen utenom besøkene, telefoner, avtaler, oppfølgingsamtaler, skriving m.m. Det er vanskelig å tallfeste dette eksakt, med tanke på ulike problematikker og behov for oppfølging i fosterhjemmene.

Rana: Vedrørende godkjenning/rekruttering må barneverntjenesten foreta godkjenning av flere fosterhjem også i andre kommuner. Dette betyr at saksbehandlere må reise blant annet til Østfold eller Sør-Trøndelag, i tillegg til kommuner i regionen. I snitt ca 40 timer pr. barn (med som regel to saksbehandlere). Med for- og etterarbeid i tillegg anslås det minimum 11 x 40 timer – omgjort til dager ca. 58- 60 dager pr. år. Da regnet med to saksbehandlere. Hva gjelder veiledning og oppfølging er det vanskelig å si noe spesifikt om – men minimum skal det være 4 besøk pr. år, og noen trenger atskillig mer. Spesielt der det er trusler om oppsigelser eller der barnet har atferdsvansker. Hvor fosterhjemmet ligger har også betydning. Pr. i dag har Rana 31 barn i fosterhjem i Rana, og 21 fosterbarn rundt i landet – fra Østfold til Troms. Ved oppfølging av barn langt unna går det ofte minimum to dagers arbeidstid (inklusive reisetid/overnatting). Med minimumsoppfølgingen blir dette ca. 168 dager. For de som bor i Rana kan en regne på absolutt minimum ca. 10 dager – men blir ofte noe mer ettersom en da lettere deltar på flere møter med skole etc. Regnet i snitt på alle fosterbarna, blir det minimum oppfølging/veiledning ca. 3-4 dager pr. fosterbarn. Oppfølging/veiledning av beredskapshjemmene er ikke tatt med i denne utregningen.

Grane: har ikke vært behov for beredskapshjem. Det er imidlertid etablert 2 fosterhjem i kommunen de siste to årene. Grane kommune kan ikke si noe om hvor mye personalressurser det brukes i hvert enkelt barnevern per år med tanke på rekruttering, veiledning og oppfølging av fosterhjem og beredskapshjem.

Vefsn: hadde i 2012 5 plasseringer, i 2013 8 plasseringer og i 2014 10 plasseringer. Beredskapshjemmene og fosterhjemmene Vefsn får tildelt er sjeldent i kommunen, og innebærer lang reisevei i forbindelse med oppfølging og samvær for familien. Det er vanskelig å si hva som går med av ressurser eksakt. Men generelt brukes det mye ressurser på dette. Pga. manglende fosterhjem tildelt av Bufetat tvinger det seg fram at barneverntjenestene selv må aktivt ut å lete både i nettverket og andre steder etter nye fosterhjem, som tjenesten godkjenner selv- gjerne i samarbeid med fosterhjemtjenesten. Vefsn ser at barna som plasseres har store utfordringer og at fosterhjem/beredskapshjem har et stort behov for veiledning for å klare å håndtere jobben over tid. De fosterhjemmene som ligger nært i geografi veileder tjenesten selv. Fosterhjem som ligger langt unna/tar lang tid å komme seg fra og til, der engasjerer vi andre til å gjennomføre veiledningen på oppdrag fra kommunen. På grunn av at fosterhjemmene/beredskapshjemmene er spredt over hele landet og ofte et stykke fra kommunen, brukes det mye tid på tjenestereise i forbindelse med oppfølging. Dette gjelder også barn som er plassert i institusjon.

Hattfjelldal: har ikke hatt behov for verken beredskapshjem eller fosterhjem. Kommunen har benyttet lokale tilbydere innen "grønn omsorg" Gårdsopplevelser nord, når det har vært behov på

kort varsel for ulike tiltak. Barneverntjenesten har brukt minimalt med ressurser til rekruttering ettersom eget behov ikke har vært til stede, og av den grunn har de ikke kunnet prioritere denne type arbeid til tross for fosterhjemtjenestens gjentatte oppfordringer om å rekruttere fosterhjem. Kommunen har imidlertid brukt noe tid på fosterhjem i kommunen hvor barn er plassert av andre kommuner (men forsøker selvsagt å kanalisere ansvaret til omsorgskommunen snarest mulig). Kommunen har ikke hatt barn under omsorg på mange år, og dermed ingen oppfølging av egne fosterhjem.

Hemnes: I perioden 2012 – 14 var det 8 plasseringer, hvorav en direkteplassering i fosterhjem. Det er alltid en utfordring å finne beredskapshjem. Man har ofte måttet ty til løsninger via bekjentskap. I 2014 er det beregnet 90 dager knyttet til fosterhjemsbesøk. Dette inkluderer forberedelser, reise og etterarbeid. I tillegg ca 65 dager veiledning utenom til fosterhjem/beredskapshjem. Totalt ca 165 dager. Hemnes har flere fosterhjem hvor det har vært nødvendig med ekstern særkompetanse ut over hva barnevernet selv kan betjene.

Gjennomsnittlig behov for beredskapshjem og fosterhjem i kommunene de siste tre årene:

	Beredskapshjem	Fosterhjem
Nesna	0	6
Lurøy	3-4	1-2
Rana	15	11
Grane	0	2
Vefsn		7
Hattfjelldal	0	0
Hemnes	3	3
TOTALT		

Hvor mye personalressurser det brukes i hvert enkelt barnevern per år med tanke på rekruttering, veiledning og oppfølging av fosterhjem og beredskapshjem:

	Dager	Årsverk
Nesna		1
Lurøy	42	17,5% stilling
Rana	238	
Grane		
Vefsn		

Hattfjelldal	0	0
Hemnes	165	
TOTALT		

Tilråkning

Det etableres en base som kan serve alle fosterhjemmene. Dette gir like rettigheter, og veiledning tilbys etter behov. Det bygges opp veiledningskompetanse.

5.2 OPPFØLGING AV UNGDOM / BOTILBUD MED OPPFØLGING

Rana har to Prosjekt:

1. Hjemmebasert veiledning: Formålet med Prosjektet er å utrede muligheten for å bygge opp et hjemmebasert tiltak for ungdomsfamilier som opplever at de ikke lengre mestrer å hjelpe ungdommen ut fra en negativ utvikling i forhold til rus og psykisk helse, med hensikt å unngå omsorgsovertakelse og institusjonsplasseringer.
2. Permanente boliger: Dette prosjektet er rettet mot unge i sårbare overganger og tar til sikte å bygge opp permanente boliger for ungdommer i alderen 15 til 23 år, som ikke kan bo hjemme lengre. Målgruppen for dette prosjektet vil være ungdommer som har behov for oppfølging fra hjelpeapparatet på grunn av dårlig bo evne og problematikk i forhold til rus og psykiske vansker. Det tar også sikte på å hjelpe ungdommen til å få fullført videregående skolen eller stå i et dagtilbud. Boligene skal også nyttes som ettervernstiltak for unge som har vært under omsorg av barneverntjenesten.

Tilråkning

Dersom prosjektet går som planlagt vil Rana ha 14 enheter klar høsten 2016. Da kan det være mulig å kunne tilby plass til andre kommuner. Det er også utvidelsesmuligheter på tomten. Med bakgrunn i et stort behov for forsterket botilbud og akutte plasseringer, tilrådes det at kommunene søker samarbeid med Rana. Forespørsler fra andre kommuner til Rana må knyttes til enkeltsaker og vurderes ut fra kapasitet til enhver tid. Alternativt bør det ses på muligheten for å bygge opp et tilsvarende tilbud der det tenkes samarbeid med hele Helgeland som region. Dette tiltaket krever videre grundig utredning, der målsettingen er å bygge opp en kompetanse som blir i stand til å ivareta denne målgruppen på en tilfredsstillende måte.

5.3 FELLES TILSYNSFØRERORDNING

Barnevernlovens og fosterhjemforskriftens bestemmelser om tilsyn med barn i fosterhjem ble endret med virkning fra og med 1.2.2014. Endringen innebærer at det ikke lenger er barneverntjenesten som må sørge for at tilsynet blir utført, men at ansvaret nå er lagt til kommunen som sådan. Kommunene har dermed fått større frihet med hensyn til hvordan tilsynet organiseres. Formålet med endringen var å oppnå et bedre og mer profesjonalisert tilsyn med barn som bor i fosterhjem.

Den nye tilsynsveilederen skal bidra til at tilsynet med barn i fosterhjem gjennomføres faglig godt og forsvarlig. Veilederen skal være et hjelpemiddel for alle som har en rolle i tilsynet med fosterbarn, og skal bidra til å sikre lik og god praksis i tilsynsarbeidet.

Barneverntjenestene mener en vil være tjent med en felles tilsynsordning, da den vil kunne gi flere positive effekter. En felles tilsynsordning i barnevernsforvaltningen er relativt enkel å etablere i et samarbeid mellom flere kommuner, da ressursinnsatsen vurderes som lav. En slik ordning vil gi profesjoniserte og kvalitetssikrede tilsyn for barna, lovkravene blir oppfylt og en avverger avvik. Ordningene vil være ressursbesparende for kommunene.

Behov

Antall tilsynsbarn i kommunene varierer naturligvis og motivasjonen for å delta i ordningen vil være ulike. Hvis det stemmer vil det være viktig å se ordningen i tilknytningen til andre deler av den interkommunale satsningen, der "gi og ta-prinsippet gjelder". Det vil være avgjørende at enkelte kommuner blir fritatt fra gjennomføringen av tilsynsordningen, hvis bruk av ressurser på eksempelvis fosterhjemsrekruttering, skal ses på som gjennomførbart. Ved en nærmere analyse på denne delen vil en kunne få klarhet i om en felles tilsynsordning er veien å gå.

Status pr februar 2015 viser at antall fosterhjemsplasserte barn i de syv samarbeidskommunene er som følger:

Nesna	13
Lurøy	2
Rana	72
Hemnes	4
Hattfjelldal	4
Vefsn	21
Grane	2
Totalt	118

Tilrådning

Det konkluderes med at en felles tilsynsordning utredes nærmere.

5.4 VEILEDNING MARGINALISERTE FAMILIER/ FAMILIER I RISIKO

Behov

Lurøy har i liten grad kunnet benytte regionale tiltak/tiltak i regi av Bufetat, pga. tidkrevende transport logistikk. Tjenesten har få lokale tiltak å spille på, og må derfor bruke mer av saksbehandlerrollen direkte inn i familiene. Av samme årsak, utfordrende transport logistikk, er det vanskelig å benytte eksterne tilbud- og det medfører at vi nok bruker en større del av

saksbehandlerrollen direkte inne i familiene, enn hva kanskje andre gjør. Lurøy har ingen tradisjon på å leie inn ekstern hjelp, bortsett fra ved vakanser i barnevernlederstillingen. I år er det leid inn et privat tiltak IKFT, for å bistå i to svært komplekse saker.

Rana har pr februar 150 barn med hjelpetiltak, der 71 barn har en eller annen form for veiledning. Rana kommune (Familietjenesten) tar nå veiledning på de fleste. Barneverntjenesten leier i liten grad inn private veiledere. Tjenesten har inne private veiledere til 2, pr i dag i èn sak. Rana har fått tilbud om å ha en form for MST-veiledning fra Bodø i maks 2 saker ad gangen. Der har tjenesten to saker på gang pr. nå. Private veileder tar kr. 15.000 pr. barn pr. måned, og kan da ha opp til flere timer pr. uke pr. barn – spesielt i starten. Skal maks være i 6 mnd. Når det gjelder MST er det kr. 15.300 pr. måned pr. barn, og skal også være maks 6 mnd.

Grane leide ikke inn ekstern veiledning i 2014, mens brukte i 2013 187.000 til veiledning av risikofamilier/ marginaliserte familier.

Vefsn kan ikke si eksakt hvor mye ressurser som går med til veiledning av risikofamilier. Ifølge halvårsrapportene til Fylkesmannen hadde kommunen til sammen 162 barn med hjelpetiltak i 2014. De aller fleste familiene kommunen har i hjelpetiltak mottar veiledning i en eller annen form som tiltak; veiledning fra saksbehandler, veiledning fra fagkonsulent/familieterapeut, Cos individuelt/grupper, DUÅ grupper og lignende. Vefsn kommune har to årsverk til fagkonsulent/familieterapeut som driver veiledning i familiene. Det vi ser er at det er stort trykk/behov for disse. Kommunen leier sjeldent inn eksterne personer til veiledning. Det har vært i unntakstilstander, der det for eksempel har vært høyt sykefravær i kombinasjon med høyt trykk i sakene ellers. Per i dag har kommunen ekstern veileder i 1 familie med hjelpetiltak. Det koster kr. 15.000,- per mnd.

Hattfjelldal barneverntjeneste har en 100 % stilling som miljøterapeut. Denne brukes forebyggende inn i skolene + veiledning og oppfølging av familier (både som forebyggende tiltak og som hjelpetiltak etter vedtak). I tillegg har også barnevernleder en god del veiledning med utsatte familier. Dermed kan vi si at tjenesten bruker store deler av stillingsressursene til denne type veiledning og oppfølgingsarbeid. Ikke alle har egne tiltak i barnevernet, noen er bare på forebyggende tiltak, gjerne i tett samarbeid med skolen. Kommune leier ikke inn ekstern veileder nå, men hadde for noen år siden hjemmebasert tiltak via Yttrabekken. Tjenesten hadde for enda lenger siden avtale med privat tilbyder Tor Ingvaldsen. Dette var før det ble ansatt miljøterapeut, og besluttet å bruke ressurser på egne ansatte i stedet. Dessuten fikk tjenesten innvilget 50 % stilling fra Fylkesmannen som har gjort denne økningen mulig siden satsingen på kommunalt barnevern ble innført. Når øremerkede midler faller bort, frykter barnevernleder at de vil sitte igjen med bare 50 % stilling som miljøterapeut. Barneverntjenesten har fått innvilget for 2015, men vet ikke hvordan dette blir for neste år.

Hvor mye ressurser går med pr år til veiledning av risikofamilier/ marginaliserte familier.

	Egne ressurser	Eksterne ressurser
Nesna	0.5 årsverk	940.000,-
Lurøy		120.000,-

Rana	4-5 årsverk	300 000,-
Grane		187.000 (2013) 0,- (2014)
Hattfjelldal	*)	
Vefsn	2 årsverk	En sak, 15.00 pr mnd
Hemnes		350.000
TOTALT		

*) Hattfjelldal har en egen miljøarbeiderstilling som blant annet ivaretar veiledning av familier med utfordringer.

Tilråding

Tilbakemeldingene fra kommunene viser at det praktiseres veiledning på ulike måter, ut fra forskjellige utfordringer. Det er fra flere kommuner signalisert behov for å etablere et interkommunalt samarbeid med tanke på den spisskompetanse kommunene ser det er behov for. Det tilrådes derfor at det foreløpig etableres et samarbeid på dette området. Et samarbeid om felles veiledningskompetanse vil kreve et større utredningsarbeid og planleggingsprosess.

5.5 FELLES KUNNSKAPS OG KOMPETANSEUTVIKLING

Hvor mye ressurser bruker de ulike barneverntjenestene til kunnskaps- og kompetansehevende tiltak pr i dag:

I 2014 har barnevernlederstillingen i Lurøy vært vakant det første halvåret, og det har ikke vært gjennomført spesielle kunnskaps/kompetansehevende tiltak dette året- bortsett fra enkelt stående kurs over 1-2 dager, som til sammen har utgjort 8 dager.

Rana: det er brukt henholdsvis 36 og 112 dager til sammen (kurs/videreutdanninger). For 2014 foreligger ingen tall, men tjenesten har 4 stk. på videreutdanning, hvor det gis permisjon med lønn under samlinger – omtrent 12 – 16 dager høsten 2014. Det har i snitt vært færre kurs enn de andre årene. Rana savner kompetanse på veiledning overfor ungdommer/ungdomsfamilier, men har relativt god tilgang på kompetanse overfor barn i Rana kommune.

Vefsn har de siste årene hatt fokus på at flest mulig skal få tilegne seg kunnskap, og satset mindre på at enkeltpersoner drar på kurs. Erfaringen er at det blir liten tid til at de som har vært på kurs i ettertid deler sin nyervervede kunnskap med sine kollegaer. Høsten 2013 hadde nesten hele barnevernsgruppa opplæring i COS, da engasjerte barneverntjenesten i samarbeid med RKK kursholderne til å komme til Mosjøen, og flere kommuner over hele landet deltok. I 2013/2014 hadde nesten hele barnevernsgruppa opplæring i Barnesamtalen DCM, opplæringen skjedde i Vefsn det var delvis finansiert med midler fra Fylkesmannen. I 2014 fikk tjenesten tildelt kr. 100.000,- etter søknad om kompetansehevende midler fra Fylkesmannen. Disse er nå brukt til to kursdager/fagdager

i november 2014 og mars 2015 hvor det ble leid inn eksterne foredragsholdere, samt inviterte tverrfaglig innen kommunen og noen av nabokommunene. Det foreligger ikke oversikt over timer med tanke på ressursbruk på hver enkelt, men tjenesten benytter seg av invitasjoner til kurs/fagdager som arrangeres i kommunen som er gratis/lav kostnad. Barneverntjenesten, helsestasjonen og BUP har faste samarbeidsmøter hvert år (4-6 ganger per år). Dette må også regnes som et kompetanse- og kunnskapshevende tiltak, da det er ulike tema på dagsorden. De siste to årene har ikke tjenesten hatt noen på videreutdanning på grunn av ulike årsaker. Fra høsten 2015 satses det på at to saksbehandlere starter opp, ut fra hva tjenesten har behov for med tanke på kompetanse.

Hattfjelldal har hatt følgende utgifter til opplæring/kurs: I 2014 kr 8.749,- og i 2013: kr 7.900,-. Noe kilometergodtgjørelse kommer i tillegg ettersom det meste (nesten alt) er i Mosjøen eller Bodø. Tjenesten deltar fortrinnsvis på kurs i regi av RKK Vefsn og fylkesmannsfinansierte samlinger, så da kommer kommunen rimelig ut i forhold til kostnader. Barnevernleder har ikke regnet på hvor mange dagsverk de har deltatt på kurs, men det er ikke særlig mange pr år. De har en travel hverdag og når de velger å reise bort på kurs, så skal jobben tas igjen. Dette blir en avveining om hva som lønner seg. Tjenesten har videre fått tildelt kompetansehevingsmidler fra FM. I 2013 brukte de kr 22.846,- av disse, og har noe til gode. I 2014 bruktes ingen av disse midlene. Men, dette er eksterne midler og kun engangstildelinger. Egne budsjettmidler for 2015 er kun kr 11.800,-. Høsten-14 startet barnevernleder på en videreutdanning innen ledelse og til dette er det innvilget kr 20.000,- for 60 studiepoeng (årsstudium over 2 år). Det har avdelingen imidlertid ikke fått midler til og skal dekke innen egen ramme.

Nesna	50.000	
Lurøy		8 dager
Rana		12-16 dager
Grane	50- 100. 000	
Hattfjelldal	8000	
Vefsn	100.000	
Hemnes		40-50 dager
TOTALT		

Tilråding

En slik ordning tilrådes, og kommunene enes om koordinering og organisering.

6. Erfaringer fra andre interkommunale barnevernsamarbeid

Det har de senere årene vært en betydelig vekst i antall kommuner som velger å inngå i interkommunale samarbeid på barnevernsområdet. Det foreligger en rekke undersøkelser og

evalueringer på formelle former for samarbeid. Effekten av samarbeid på funksjoner er i mindre grad kartlagt.

Ut fra erfaringene man har med samarbeid på avgrensede oppgaver, vises det at effekten kan være variabel. Det kan se ut som om samarbeid på ett område lett utløser behov for bedre koordinering og samarbeid på andre områder. Når flere kommuner skal samarbeide om felles ressurser/ stillinger, vil det virke kompliserende for et slikt samarbeid at man må forholde seg til ulike barneverntjenester med ulike kulturer, rutiner og praksiser. Det kreves ressurser til koordinering, og bytteforholdet kan lett bli ulikt når kommunestørrelsene og forutsetningene i kommunene er forskjellige.

En viktig erfaring fra andre IKS, er at en del samarbeid hadde en tung oppstartsperiode som følge av at samarbeidet ikke var godt nok planlagt og tilrettelagt før oppstart. Dette har bidratt til å forsterke og forlenge utfordringene, og realisering av samarbeidsgevinstene ble forsinket. Dette viser at det blir sentralt å være aktiv i samarbeidet fra dag én. Etter evaluering var det ingen som ønsket å avslutte det interkommunale samarbeidet når forsøksperioden var over. Som et ledd i arbeidet med å styrke tjenesten, har flesteparten av samarbeidene fått tilført ekstra stillingsressurser i tillegg til de stillingsressursene som hver enkelt kommune hadde i utgangspunktet.

7. Helgelandssamarbeid

Et regionalt samarbeid vil kunne gi bedre forutsetninger for å levere gode tjenester. Økt oppgaveomfang og flere spesialiserte oppgaver sammen med økte krav til kvalitet i tjenestene, stiller store krav til tjenesten om sterke fagmiljø og tilstrekkelig kapasitet og kompetanse.

I regjeringens melding til Stortinget (Meld.St.14 2014-2015) argumenteres det for sammenslåing av mindre kommuner på bakgrunn av at den statlige styringen har blitt mer detaljert. Økte krav til kommunene har kommet i form av flere lovpålagte rettigheter, samt tiltakende rapporteringskrav blant annet knyttet til statlig tilsyn. Dette krever relevant og tilstrekkelig kompetanse i kommunene. Størrelsen og sammensetningen av fagmiljøene i en kommune har betydning for kvaliteten i de tjenestene som tilbys innbyggerne. Denne argumentasjonen synliggjør et behov i kommunene, uavhengig av eventuell sammenslåing, og vil kunne tale for behov for samarbeid mellom kommuner i hele Helgelandregionen. Utfordringene innenfor barnevernet vil være der, uansett fremtidig kommunestruktur på Helgeland. Barnevernet, kommunene på Helgeland, vil kunne hente mye på å allerede nå se på mulige samarbeidsarenaer. Regionsamarbeid vil gjøre kommunene mer robuste for å møte de oppgavene som kommunen får ansvar for i tiden fremover. Å være i forkant vil være en styrke.

8. Sammenfattende vurderinger

Uavhengig av kommunestruktur vil regionen Helgeland kunne profitere på samarbeid på de fem områder som her er utredet. Et regionalt samarbeid vil kunne gi mer robuste barneverntjenester med bedre forutsetninger for å kunne ivareta et mer helhetlig ansvar.

De fleste kommuner har et samarbeidsbehov, men graden av og behovet for, vil variere. Hver kommune må vurdere sine behov. Å delta i samarbeid, betyr ikke at alle kommunene må

samarbeide på alle områder. Det må avklares hvilke kommuner som har behov for hva, og legge opp samarbeid ut fra slike vurderinger.

Denne utredningen gir bare forslag til mulige samarbeidsformer. Dersom positivt vedtak i de ulike kommunene, må alle strategier utredes nærmere. Ved en eventuell godkjenning i kommunene, bør det settes ned ei ny prosjektgruppe med prosjektleder.

Ved etablering av interkommunale løsninger, vil det være naturlig å videreføre det som fungerer bra, og endre på det som fungerer dårlig. Det må også avklares i hvilken grad et samarbeid om tiltak må koordineres av en egen koordinator, og hvordan dette eventuelt skal finansieres. Det må ses på i hvilken grad de ulike kommunene bruker ressurser på områdene i dag, og om en del av disse eventuelt skal legge si en felles pott. Det er i denne utredningen ikke tenkt tilføring av nye stillinger basert på friske midler. Det er tenkt at hver kommune avsetter ressurser fra allerede eksisterende.

Rødøy kommune har signalisert interesse for å delta i et samarbeid, og ønsker å bli innlemmet i en eventuell videre prosess.

Barneverntjenestene har i perioden 2015 og frem til regjeringens ferdigstilling av utredninger i 2017, behov for strategier for å gjøre kommunene rustet til å ivareta lovpålagte oppgaver med tilstrekkelig kapasitet og kompetanse. Interkommunalt samarbeid om funksjoner/ tiltak kan være en slik strategi.

For prosjektgruppa 17.7.2015:

Rolf Fjellestad

Synnøve Ødegård

Vedlegg: Utredning interkommunalt barnevernsamarbeid – fullstendig versjon